

Problematické jevy tvaroslovné a syntaktické

10. 10. 2016

Maskulina: konkurence koncovek 3. a 6. p. j. č.

	jednotné číslo		jednotné číslo		jednotné číslo
1. pád	pán	1. pád	muž	1. pád	soudce
2. pád	pána	2. pád	muže	2. pád	soudce
3. pád	pánovi, pánu ²	3. pád	muži, mužovi ²	3. pád	soudci, soudcovi ²
4. pád	pána	4. pád	muže	4. pád	soudce
5. pád	pane ³	5. pád	muži ³	5. pád	soudce ³
6. pád	pánovi, pánu ²	6. pád	muži, mužovi ²	6. pád	soudci, soudcovi ²
7. pád	pánem	7. pád	mužem	7. pád	soudcem

- u několikaslovných členů koncovka -ovi zpravidla až k poslednímu členu

Maskulina: vokativ

- pán** nejčastěji koncovka -e
končí-li slovotvorný základ na -k, -g, -h, -ch -> koncovka -u
biolog – biologu
- muž** převážně -i
jména tvořená příponou -ec -> koncovka -e + před ní alternace
chlapec – chlapče
- soudce** v 5. pádu tvar *soudce*
(pozor na tvary *soudče, *ochránče, *vůdče – nespisovné)

Feminina: duálové tvary

	jednotné číslo	množné číslo
1. pád	ruka	ruce
2. pád	ruky	rukou, ruk ²
3. pád	ruce	rukám
4. pád	ruku	ruce
5. pád	ruko	ruce
6. pád	ruce	rukou, rukách ²
7. pád	rukou	rukama, rukami ²

	jednotné číslo	množné číslo
1. pád	noha	nohy
2. pád	nohy	noh, nohou
3. pád	noze	nohám
4. pád	nohu	nohy
5. pád	noho	nohy
6. pád	noze	nohách, nohou
7. pád	nohou	nohama, nohami

- rozdíl v tom, zda se jedná o označení částí lidského těla (duálové tvary), nebo zda jde o přenesený význam

Neutra: duálové tvary

označení
části těla:

jednotné číslo	množné číslo
oko	oči ³
oka	očí
oku	očím
oko	oči
oko	oči
oku ²	očích
okem	očima

jednotné číslo	množné číslo
ucho ²	uši
ucha	uší
uchu	uším
ucho	uši
ucho	uši
uchu ³	uších ⁴
uchem	ušima

přenesený
význam:

jednotné číslo	množné číslo
oko	oka ³
oka	ok
oku	okám, okům
oko	oka
oko	oka
oku ²	okách ⁴
okem	oky

jednotné číslo	množné číslo
ucho	ucha
ucha	uch
uchu	uchám, uchům
ucho	ucha
ucho	ucha
uchu ²	uchách ³
uchem	uchy

Délka vokálů: vybrané jevy

adjektiva zakončená na -icí/-ící

- icí** přídavná jm. s významem účelu
kropicí konec = konec určená ke kropení
- ící** přídavná jm. s významem děje
kropící zahradník = právě probíhající děj

Délka vokálů: vybrané jevy

zájmeno *ona* (rozdíl *ji/jí*)

	jednotné číslo
1. pád	ona
2. pád	jí, ní
3. pád	jí, ní
4. pád	ji, ni
5. pád	
6. pád	ní
7. pád	jí, ní

jednotné číslo
ta
té
té
tu
té
tou

Číslovky

dva, oba (duálové tvary)

1. pád	dva, dvě ³
2. pád	dvou
3. pád	dvěma
4. pád	dva, dvě
5. pád	dva, dvě
6. pád	dvou
7. pád	dvěma

1. pád	oba, obě ³
2. pád	obou
3. pád	oběma
4. pád	oba, obě
5. pád	oba, obě
6. pád	obou
7. pád	oběma

nikdy ne **dvěmi, *oběmi,*
*dvouma, *obouma
*dvouch, *obouch

Číslovky

číslovky základní

dva způsoby zápisu

dvacet sedm : sedmadvacet   šedesát osm : osmašedesát

každou číslovku složeného výrazu píšeme zvlášť

dva tisíce pět set dvacet dva   dva tisíce pět set dvaadvacet

Číslovky

číslovky řadové

řadová číslovka před substantivem: píše se tečka

3. díl 12. století

číslice za substantivem

a) čte-li se jako základní i řadová zároveň, tečka se nepíše

kapitola 5 strana 15 oddíl 7

b) čte-li se pouze jako řadová, tečka se píše

století 21.

Číslovky

adjektivní forma

stodvacetakilometrový úsek

120kilometrový úsek

120km úsek

- již se nepřidávají žádné další koncovky (-ti, -mi apod.; výjimkou jsou pouze případy, kdy místo číslovky zástupná písmena: *n-tá odmocnina*)

Zájmeno jenž/jež

mužský životný

	jednotné číslo	množné číslo
1. pád	jenž	již
2. pád	jehož, jež, něhož, něž	jichž, nichž
3. pád	jemuž, němuž	jimž, nimž
4. pád	jehož, jež, něhož, něž	jež, něž
5. pád		
6. pád	němž	nichž
7. pád	jímž, nímž	jimiž, nimiž

mužský neživotný

	jednotné číslo	množné číslo
	jenž	jež
	jehož, jež, něhož, něž	jichž, nichž
	jemuž, němuž	jimž, nimž
	jež, něž	jež, něž
	němž	nichž
	jímž, nímž	jimiž, nimiž

Zájmeno jenž/jež

ženský

	jednotné číslo	množné číslo
1. pád	jež	jež
2. pád	jíž, níž	jichž, nichž
3. pád	jíž, níž	jimž, nimž
4. pád	jíž, níž	jež, něž
5. pád		
6. pád	níž	nichž
7. pád	jíž, níž	jimiž, nimiž

střední

	jednotné číslo	množné číslo
	jež	jež
	jehož, jež, něhož, něž	jichž, nichž
	jemuž, němuž	jimž, nimž
	jež, něž	jež, něž
	němž	nichž
	nímž, jímž	jimiž, nimiž

Zájmeno týž/tentýž

mužský životný

	jednotné číslo	množné číslo
1. pád	tentýž, týž	tíž, titíž
2. pád	téhož	týchž
3. pád	témuž	týmž
4. pád	téhož	tytéž
5. pád		
6. pád	témž, témže, tomtéž	týchž
7. pád	tímtéž, týmž	týmiž

mužský neživotný

	jednotné číslo	množné číslo
	týž, tentýž	tytéž
	téhož	týchž
	témuž	týmž
	týž, tentýž	tytéž
	tomtéž, témž, témže	týchž
	týmž, tímtéž	týmiž

Zájmeno táž/totěž

ženský

	jednotné číslo	množné číslo
1. pád	tatáž, táž	tytéž
2. pád	téže	týchž
3. pád	téže	týmž
4. pád	touž, tutěž	tytéž
5. pád		
6. pád	téže	týchž
7. pád	toutěž, touž	týmiž

střední

jednotné číslo	množné číslo
totěž	táž, tatáž
téhož	týchž
témuž	týmž
totěž	táž, tatáž
témž, témže, tomtěž	týchž
tímtěž, týmž	týmiž